

FIKSUOTOSIOS NORMOS VPS ADMINISTRAVIMO IŠLAIDOMS APMOKĖTI NUSTATYMO IR TAIKymo TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIS NUOSTATOS

1. Fiksuotosios normos VPS administravimo išlaidoms apmokėti nustatymo ir taikymo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) parengtas vadovaujantis:

1.1. 2021 m. gruodžio 2 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 2021/2115, kuriuo nustatomos valstybių narių pagal bendrą žemės ūkio politiką rengtinių strateginių planų, finansuotinių iš Europos žemės ūkio garantijų fondo ir iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai rėmimo taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1305/2013 ir (ES) Nr. 1307/2013 (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 2021/2115);

1.2. Reglamentu (ES) Nr. 2021/1060, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir šių fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo ir Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės taisyklės (toliau – Reglamentas (ES) Nr. 2021/1060);

1.3. Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginiu planu, patvirtintu Europos Komisijos 2022 m. lapkričio 21 d. sprendimu Nr. C(2022)8272;

1.4. Žemės ūkio ministro tvirtinamomis Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 metų strateginio plano administravimo taisyklėmis.

2. Aprašas nustato vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Priemonę, administravimo išlaidų fiksuotosios normos nustatymo ir taikymo tvarką.

3. Aprašu turi vadovautis kaimo vietovių VVG, rengdamos ir teikdamos kaimo vietovių VPS vertinti bei įgyvendindamos kaimo vietovių VPS, taip pat institucijos, dalyvaujančios pagal Priemonę finansuojamų kaimo VPS vertinimo, atrankos ir įgyvendinimo priežiūros procesuose.

II SKYRIUS SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

4. Apraše vartojami sutrumpinimai:

4.1. **Agentūra** – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

4.2. **Priemonė** – Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023–2027 m. strateginio plano priemonė „Bendruomenių inicijuota vietos plėtra (LEADER)“.

4.3. **VVG** – vietos veiklos grupė.

4.4. **VPS** – vietos plėtros strategija.

5. Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **Fiksuotoji norma** – iš anksto, taikant Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 str. 2 dalies b punkte numatytą biudžeto projekto metodą, nustatyta išlaidų norma (išreiškiama procentais nuo vietos projektų įgyvendinimui skirtų VPS lėšų), taikoma apmokant dalį tinkamų finansuoti VPS išlaidų, kai VPS vykdytoja neteikia išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų.

5.2. **Netiesioginės VPS įgyvendinimo išlaidos** – išlaidos, kurios nėra tiesiogiai susijusios su VPS įgyvendinimu, tačiau yra būtinos ir tiesiogiai susijusios su tiesioginėmis išlaidomis. Netiesioginės išlaidos neturi aiškios sąsajos su VPS įgyvendinimo metu planuojamais

pasiekti rodikliais. Aprašas ir pagal jį nustatoma fiksuotoji norma taikoma netiesioginėms VPS administravimo išlaidoms, nurodytoms šios Aprašo 6.1 papunktyje.

5.3. **Pro rata principas** – principas, pagal kurį tinkamoms finansuoti išlaidoms proporcingai priskiriama tik dalis patirtų tam tikro tipo išlaidų.

5.4. **Tiesioginės VPS įgyvendinimo išlaidos** – tiesiogiai VPS įgyvendinti būtinos išlaidos, kai tiesioginį VPS veiklą ir jų išlaidų ryšį įmanoma aiškiai parodyti. Aprašas ir pagal jį nustatoma fiksuotoji norma taikoma tiesioginėms VPS administravimo išlaidoms, nurodytoms šios Aprašo 6.2 papunktyje.

5.5. **Vietos plėtros strategijos vykdytoja (toliau – VPS vykdytoja)** – VVG, gavusi paramą VPS įgyvendinti.

III SKYRIUS FIKSUOTOSIOS NORMOS NUSTATYMO TVARKA

6. Aprašas ir pagal jį nustatoma fiksuotoji norma taikomas vietos veiklos grupių (toliau – VVG) patiriamoms VPS administravimo išlaidoms:

6.1. Netiesioginės VPS administravimo išlaidos, nurodytos Vietos plėtros strategijų administravimo taisyklėse, ir apimančios:

6.1.1. su VPS vykdytojos darbo teisiniais santykiais susijusias išlaidas (pavyzdžiui, VPS administravimą atliekančių darbuotojų darbo užmokestis, komandiruočių išlaidos, VPS administravimą atliekančių darbuotojų ir kolegialaus VPS valdymo organo narių mokymų išlaidos);

6.1.2. su VPS įgyvendinimu susijusias VPS vykdytojos veiklos išlaidas (pavyzdžiui, kanceliarinių prekių įsigijimo, ryšio paslaugų įsigijimo išlaidos, VPS vykdytojos dalyvavimo tinkluose nario mokestis, biuro patalpų nuomos, remonto išlaidos, biuro įrangos ir baldų įsigijimo, nuomos ar remonto išlaidos, transporto priemonės (automobilio) įsigijimo arba nuomos ir išlaikymo išlaidos, komunalinių paslaugų ir kitos su VPS įgyvendinimu susijusios išlaidos).

6.2. Tiesioginės VPS administravimo išlaidos, nurodytos Vietos plėtros strategijų administravimo taisyklėse, kurios skirtos VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklos įgyvendinimui:

6.2.1. VPS įgyvendinimo viešinimo išlaidos (pavyzdžiui, viešinimo ir aktyvinimo renginių organizavimo išlaidos, internetinės svetainės sukūrimo ir palaikymo išlaidos, elektroninių leidinių sukūrimo išlaidos, informavimo spaudoje, per televiziją, radiją išlaidos, kitos su VPS įgyvendinimu susijusios išlaidos);

6.2.2. Potencialių vietos projektų paraiškų teikėjų mokymų, susijusių su VPS įgyvendinimu, organizavimo išlaidas.

7. Fiksuotoji norma netaikoma išlaidoms, susijusioms su tarptautinio ir teritorinio bendradarbiavimo veiklomis, apmokėti.

8. Vadovaujantis Reglamento (ES) Nr. 2021/2115 83 str. 2 dalies b punktu, pagal Priemonę įgyvendinamų VPS administravimo išlaidoms taikoma fiksuotoji norma nustatoma individualiai kiekvienos VPS atveju taikant biudžeto projekto metodą, t. y. pagal parengtą VPS administravimo išlaidų poreikio planą (Taisyklių 3 priedas), kuriame pateikta informacija apie planuojamas patirti 6.1–6.2 papunkčiuose nurodytas išlaidas, ir jų pagrindimo dokumentus (Taisyklių 3 priedas). Jeigu tik dalis numatytų tam tikros rūšies netiesioginių išlaidų yra susijusios su VPS administravimu, tuomet šios rūšies išlaidų projekto lėšomis tinkama finansuoti dalis privalo būti apskaičiuota *pro rata* principu. Įrodyti, kokia tam tikros rūšies išlaidų dalis yra susijusi su projektu, turi pareiškėjas, pateikdamas *pro rata* principu nustatytų išlaidų dydžių skaičiavimus ir pagrindžiančius dokumentus, o Agentūra paraiškos vertinimo metu patikrina skaičiavimų teisingumą ir pagrįstumą.

9. Pagal Priemonę finansuojamų VPS administravimo išlaidų apmokėjimui taikoma fiksuotoji norma apskaičiuojama kaip procentas (apvalinant iki 2 skaičių po kablelio) nuo vietos projektų įgyvendinimui skirtų VPS lėšų ir negali viršyti 25 proc. vietos projektų įgyvendinimui

skirtos paramos sumos. Apskaičiuojant ir taikant fiksuotąją normą atsižvelgiama į tai, kad VPS administravimo išlaidų suma, įskaitant VVG bendradarbiavimo projektų išlaidas, gali sudaryti ne daugiau kaip 20 proc. bendros VPS įgyvendinimui skirtos paramos sumos. Didžiausia galima 25 proc. fiksuotoji norma apskaičiuota taikant šią formulę:

$$FN_{max} = \frac{\text{didžiausia galima VPS administravimo išlaidų suma, proc.}}{\text{mažiausia privaloma VPS vietos projektams skirta išlaidų suma, proc.}}$$

t. y.

$$FN_{max} = \frac{20\%_{max}}{80\%_{min}}; FN_{max} = 25\%$$

Pavyzdys: VPS įgyvendinimui yra skirta 1 mln. Eur Priemonės lėšų. Laikantis Aprašo 9 punkto VPS administravimo išlaidoms gali būti skirta ne daugiau kaip 200 000 Eur paramos lėšų, t. y. ne daugiau kaip 20 proc. VPS skirtos paramos sumos. VPS vykdytoja planuoja vietos plėtros įgyvendinimui skirti 850 000 Eur (85 proc. VPS įgyvendinimui skirtų lėšų), o VPS administravimui – 150 000 Eur (15 proc. VPS biudžeto). Įgyvendinant Strategiją, VPS administravimui skirtos lėšos bus apmokamos taikant šiai Strategijai nustatytą fiksuotąją normą, kuri apskaičiuojama pagal Aprašo 9 punktą; šiuo atveju: $15\% / 85\% = 17,65\%$. VPS vykdytoja, teikdama mokėjimo prašymus, galės deklaruoti ir prašyti atlyginti ataskaitiniu laikotarpiu patirtas VPS administravimo išlaidas taikant vertinimo metu nustatytą 17,65% fiksuotąją normą ir neteikti dokumentų, patvirtinančių šių išlaidų patyrimą, išskyrus atvejus, kai šių dokumentų reikės įrodyti, kad pasiektas kiekybinis rezultatas. Tarkim, VVG projektų atrankos komitete atrinktų vietos projektų prašoma suma sudaro 30 000 Eur, todėl VPS vykdytoja, teikdama Agentūrai mokėjimo prašymą, gali deklaruoti 30 000 Eur x 17,65 proc. = 5 295 Eur VPS administravimo išlaidų.

10. VPS nustatyta fiksuotoji norma VPS įgyvendinimo metu negali būti keičiama, išskyrus atvejus, kai VPS įgyvendinimo metu nepasiekiami Aprašo 6.2 papunktyje nurodytų veiklų rodikliai ar jų dalis. Tokiu atveju Agentūra iš naujo įvertina ir nustato VPS administravimo išlaidų apmokėjimui taikomą fiksuotąją normą.

IV SKYRIUS

FIKSUOTOSIOS NORMOS TAIKymo TVARKA

11. VPS administravimo išlaidos deklaruojamos su kiekvienu mokėjimo prašymu.
12. Tinkamų deklaruoti VPS administravimo išlaidų suma apskaičiuojama VVG projektų atrankos komitete atrinktų vietos projektų prašomą sumą padauginus iš vertinimo metu nustatytos VPS administravimo išlaidų fiksuotosios normos.
13. VPS administravimo išlaidų apmokėjimas taikant fiksuotąją normą gali būti derinamas su avanso mokėjimu būdu, kai avansas nėra Europos Komisijai tinkamos deklaruoti išlaidos, kaip numatyta Vietos plėtros strategijų administravimo taisyklėse.
14. VPS įgyvendinimo metu išlaidoms, apmokamoms taikant fiksuotąją normą, pagrįsti išlaidų patyrimo ir apmokėjimo dokumentai neteikiami, išskyrus Aprašo 15 punkte numatytus atvejus, kai dokumentų reikės įrodyti, kad pasiektas kiekybinis rezultatas.
15. Kai VPS įgyvendinimo metu vykdant VVG teritorijos gyventojų aktyvinimo veiklas yra pasiekiami kiekybiniai veiklos rezultatai (pavyzdžiui, surengtas VPS viešinimo renginys, išleistas elektroninis leidinys, sukurta interneto svetainė), pagal Aprašo 6.2 papunktį deklaruojant šių veiklų išlaidas Agentūrai pateikiamas rezultato pasiekimą patvirtinantis dokumentas (pavyzdžiui, įvykusio renginio darbotvarkė ir dalyvių sąrašas, įvykusių mokymų darbotvarkė ir dalyvių sąrašas). VPS vykdytoja Vietos plėtros strategijų įgyvendinimo taisyklėse numatyta tvarka turi iš anksto informuoti Agentūrą apie planuojamus organizuoti renginius, susijusius su Aprašo 6.2 papunktyje nurodytų išlaidų patyrimu, kad Agentūros atsakingi pareigūnai, esant poreikiui, turėtų galimybę vykti į vietą ir įsitikinti išlaidų patyrimu ir rezultato pasiekimu.

16. Jei VPS vykdytojos faktiškai patirtos VPS administravimo išlaidos yra didesnės nei apmokėtos taikant fiksuotąją normą, išlaidų skirtumas apmokamas iš VPS vykdytojos nuosavų lėšų.

17. Pagal Aprašo 10 punkto nuostatas Agentūrai perskaičiavus fiksuotosios normos dydį, pagal ją apmokamos VPS administravimo išlaidos perskaičiuojamos atsižvelgiant į per visą VPS įgyvendinimo laikotarpį skirtą finansavimą.

18. Fiksuotosios normos dydžio atitiktį Aprašo nuostatoms Agentūra dar kartą įvertina tikrindama galutinį mokėjimo prašymą. Jeigu nustatoma, kad fiksuotoji norma turėtų būti mažesnė, nei buvo nustatyta vertinant VPS administravimo išlaidų poreikio planą, ir todėl VPS vykdytojai buvo išmokėta didesnė, nei priklauso Aprašo 6.1-6.2 papunkčiuose nurodytų išlaidų suma, išmokėtų lėšų perviršis nesumokamas arba susigrąžinamas.
